

УДК 35.072

КОВАЛЬЧУК Вероніка Геннадіївна,

канд. екон. наук, заст. голови

Чугуївської районної держ. адміністрації Харківської обл.

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ РЕГІОНУ

Аналізуються сутність та проблеми функціонування механізму державного регулювання, розглядаються тенденції розвитку його структури. Формулюється зміст регіонального механізму управління, наводяться принципи формування, комплекс регіональних завдань. Пропонуються пріоритетні напрями діяльності щодо вдосконалення державного управління соціально-економічним розвитком регіону.

Ключові слова: механізм державного регулювання, структура, соціально-економічний розвиток.

Ковальчук В. Г. Совершенствование механизма государственного управления устойчивым развитием региона

Анализируются сущность и проблемы функционирования механизма государственного регулирования, рассматриваются тенденции развития его структуры. Формулируется содержание регионального механизма управления, приводятся принципы формирования, комплекс региональных задач. Предлагаются приоритетные направления деятельности по совершенствованию государственного управления социально-экономическим развитием региона.

Ключевые слова: механизм государственного регулирования, структура, социально-экономическое развитие.

Kovalchuk V. H. Perfection of mechanism of state administration by steady development of region

The essence of the problem and the functioning of government regulation are analyzed, trends in its structure are considered. Formulated the content of regional

management mechanism, the principles of its formation, complex of regional problems are given. The priority activities to improve the governance of socio-economic development of the region are proposed.

Key words: mechanism of state regulation, structure, socio-economic development.

Постановка проблеми. Державний механізм управління в Україні слід розглядати як складний (комплексний), що включає в себе декілька самостійних механізмів, кожен з яких здатен певним чином впливати на об'єкти управління. Він надає собою систему, до якої, окрім інструментів впливу на об'єкт управління, належать також методи, важелі, політика, відповідне правове, нормативне та інформаційне забезпечення тощо. Існує багатий еволюційний досвід зміни та вдосконалення механізму управління віддаленими територіальними складовими частинами держави або регіонами. Більш ґрунтовано ця проблема стала вирішуватися з уведенням адміністративно-територіальних утворень. З практичної доцільності виникли й постійно вдосконалюються адміністративні структури управління регіоном. Процеси трансформації економіки та суспільства, що відбуваються, обумовлюють об'єктивну необхідність теоретичного переосмислення внутрішнього змісту й призначення всіх елементів механізму регулювання соціально-економічного розвитку регіону.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проаналізувавши наукові праці, присвячені вивченню сутності та проблемам функціонування механізму державного регулювання, включаючи регіональну соціально-економічну політику, можна зробити висновок, що для цієї галузі дослідження характерна наявність безлічі поглядів, які є часто взаємовиключні та протистоять одна іншій. При цьому діапазон думок настільки великий, що починається з позиції повного заперечення наявності подібного механізму управління в минулому (досвід радянської планової економіки) [4] і закінчується абсолютним визнанням його обов'язковості в умовах перетворення системи господарювання [1]. Серед цих полярних позицій зустрічається ряд наукових поглядів щодо різних аспектів процесу створення та еволюціонування механізму регулювання окремих сфер життєдіяльності на рівні регіону.

Так, носії однієї з груп думок, підкреслюючи необхідність, роль і значення функціонування вказаного механізму, намагаються оцінити саму суть концепцій, що

лежать в основі його створення й функціонування [2]. При цьому виділяються особливості їх змісту, достоїнства та недоліки, що формують сутність тієї чи іншої моделі соціально-економічного розвитку. Паралельно до цього порівнюються характеристики, переваги та недосконалості альтернативних механізмів державного регулювання розвитку різних регіональних систем, і вже в межах споріднених систем проводиться необхідний аналіз. Критеріями ж оцінки ефективності механізму державного регулювання соціально-економічного розвитку в тій чи іншій моделі в межах однотипної системи є відмінності в макроекономічних результатах діяльності та рівні життя населення.

Більш численна група вчених, що займаються даною проблематикою, – дослідники, які доводять необхідність створення та функціонування механізму державного регулювання в розрізі конкретної ланки, сфери економіки або навіть стосовно конкретної функції держави, розглядаючи при цьому планомірний та комплексний регіональний розвиток з позиції забезпечення виконання концепції про сталий розвиток (В. Семенов, С. Дорогунцов, Ю. Пітюренко, З. Герасимчук). На наш погляд, слід відзначити ще один бік проблеми, на якій зазвичай загострюють свою увагу дослідники питань створення та функціонування механізму державного регулювання, а саме відокремлене вивчення будь-якої зі складових цього механізму. Тим не менше останнім часом усе чіткіше простежується збільшення кількості дослідників цієї складної науково-практичної проблеми, які віддають перевагу розгляду питань єдності, взаємозв'язку, взаємообумовленості та взаємозалежності складових механізму державного регулювання соціально-економічного розвитку країни та її регіонів [5; 6].

Проведене дослідження розвитку регіонального управління показує, що в літературі не визначений та чітко не сформульований регіональний організаційно-економічний механізм регулювання процесами на територіальному рівні. Оскільки відсутність ефективних регулювальних механізмів у часи трансформації призводить до наростання хаотичних процесів, консервації і деструктивного переродження старих структур, послабленого розвитку та відхилень незміцнілих паростків реформаторського характеру, то пошук та впровадження нових механізмів та технологій здійснення державної регіональної політики, вивчення та поширення

досвіду державного регулювання в зарубіжних країнах вказує на коло невирішених питань.

Метою статті є аналіз та визначення змісту, структури та класифікації механізмів державного управління, що дозволить сформулювати конкретний механізм управління в місцевих органах виконавчої влади. Важливим є також розгляд вихідних базових передумов для запровадження цього механізму та визначення його змісту.

Виклад основного матеріалу. Згідно з сучасним методологічним підходом до розробки та здійснення регіональної політики вона повинна базуватися на принципах ефективності, комплексності, послідовності, гнучкості, пріоритетності, перспективності. Дотримання цих принципів є основою забезпечення успішної реалізації та результативності заходів щодо регіонального розвитку, а також адекватності важелів та інструментів регіональної політики потребам регіонів. Залежно від особливостей і характеру дій інструментів регіональної політики, які мають викликати поживлення і активність у розвитку регіонів, виділяють чотири основні її види: стимулюючу, компенсаційну, адаптуючу, протидіючу.

Ураховуючи, що в сучасному науковому уявленні об'єктами дослідження є явища і процеси, які відбуваються в навколишньому світі, то об'єктами регіональної політики слід вважати різноманітні політичні, економічні, соціальні явища та процеси, що відбуваються в адміністративно-територіальних утвореннях – економічних районах, областях, міських агломераціях та ін. До суб'єктів регіональної політики належать, перш за все, органи державного управління різних ієрархічних рівнів та органи місцевого самоврядування, а також великі виробничі корпорації, міжрегіональні асоціації тощо. Носіями специфічних регіональних інтересів є територіальні спільності людей, а виразниками цих інтересів – громадські організації, регіональні та місцеві влади.

Органи влади в суб'єктах регіонального рівня виконують не лише функції управління, пов'язані з поточною діяльністю та процесами на відповідній території, але й здійснюють управління її розвитком. Незважаючи на всю важливість поточного управління, функція управління соціально-економічним розвитком набуває все більшої значущості, особливо в умовах ринкових відносин, бо без стратегічного регулювання з боку держави безсистемна діяльність господарюючих суб'єктів не

здатна забезпечити збалансований стійкий розвиток. Тому відповідні органи державного управління на всіх рівнях влади повинні проводити системне регулювання регіонального розвитку та цілеспрямовано, за допомогою наявних економічних, адміністративних, інформаційних, правових механізмів впливати на умови, пріоритети й обмеження розвитку певних територіальних утворень з метою відтворення потенціалу соціально-економічної системи території. При цьому виділяють такі два головних напрями діяльності:

1. Економічний напрям. Органи державної влади повинні не тільки підтримувати вже наявні виробництва на території регіону, але й сприяти створенню нових з метою зміцнення економічного потенціалу, збільшення оподаткованої бази, збереження та збільшення кількості робочих місць.

2. Соціальний напрям. Поза сумнівом, однією з основних цілей державних органів влади є забезпечення необхідних умов для життєдіяльності населення. Проведений аналіз свідчить, що набір найважливіших типів потреб громадян будь-якої держави, які реалізуються в процесі їх життєдіяльності, майже не залежить від галузей спеціалізації території і залишається незмінним. Це дозволяє відокремити ряд обов'язкових вимог, які, з позиції органів управління, накладаються на потреби населення:

- повнота, тобто охоплення всіх типів раціональних потреб;
- сталість відтворення з якісними змінами;
- комплексність (тобто задоволення раціональних потреб має бути збалансованим, і низький рівень задоволення однієї потреби не може бути компенсований більш високим рівнем задоволення інших).

Іншими словами, кожен тип потреб населення можна уявити у вигляді підсистеми, функцією якої є задоволення відповідної потреби. Диспропорції в розвитку даних підсистем призводять до зниження реалізованості головної мети суспільства. Відповідно, недоліки в розвитку однієї з функцій сприймаються суспільством як невдалий розвиток усього суспільства.

Якщо проаналізувати, то в системі можна виділити два види матеріальних ресурсів: ті, які не переміщуються, а саме: природні ресурси, основні фонди, стаціонарна інфраструктура, мобільні – капітал, обладнання, технології; а також людські – це не просто трудові ресурси, а особи, що свідомо діють у межах

встановлених соціально-господарських механізмів. Зрозуміло, що для ефективного функціонування системи необхідна збалансованість цих трьох факторів. При цьому розвиток здійснюється діалектично, коли після певного нагромадження кількісних змін, через просте відтворення існуючих елементів і об'єктів системи, виникає потреба в її якісному розвитку, у переході на новий рівень.

Крім того, розвиток має бути стійким, що передбачає тривалість збереження основних умов для збалансованого відтворення багатостороннього потенціалу території. Неприпустимо, щоб розвиток здійснювався за рахунок якого-небудь з основних факторів, експлуатація якого не заповнюється. В іншому випадку вичерпання даного чинника призведе до кризи розвитку з непередбачуваними соціально-економічними наслідками.

Диспропорції в розвитку даних сфер призводять до зниження реалізованості головної мети суспільства. Саме вдосконалення всієї системи державного управління, окремих складових її механізму як на рівні країни в цілому, так і кожного регіону дозволить виконати поставлене Президентом України В. Ф. Януковичем завдання щодо політики сучасної модернізації, спрямованої на «створення справедливої та ефективної соціальної системи, привабливого і сприятливого середовища для життя, розвитку власного бізнесу і самореалізації кожної особистості» [3].

У нашому уявленні управлінський механізм держави можна розглядати як сукупність різноманітних економічних важелів і стимулів, що створюють певну зацікавленість у вирішенні регіональних завдань. Крім того, він включає в себе не тільки організаційно-економічні, а й соціально-правові методи управління, психологічні та етичні, які звернені насамперед до людини і впливають на її діяльність. При цьому в системі управлінського механізму треба враховувати напрями інвестиційно-інноваційної політики регіону, розширення використання інформаційних технологій, кадрове забезпечення державного управління.

Практика показує, що на сучасному етапі економічних і суспільних «реформ та оновлення задля покращення життя людей» [3] необхідно створити гнучкий управлінський механізм, досконалий і дієвий, який дозволить оперативно вирішувати проблеми взаємодії центру та регіонів. Із вищевикладеного можна зробити висновок, що регіональний управлінський механізм як суспільно-економічна категорія являє собою елемент суспільства, у якому реалізуються економічні та

політичні закони, виявляються основні закономірності утворення та функціонування суб'єктів, розташованих у регіоні.

Доцільно сформулювати зміст регіонального механізму управління як системну сукупність соціальних, економічних та політичних процесів, нормативно-правових актів та управлінських дій, націлену на підвищення ефективності управління регіоном на основі оптимізації взаємодії господарюючих суб'єктів та місцевих органів влади на території функціонуючого регіону. У складних посткризових умовах механізм державного управління можна визначити як пошук рухомої внутрішньої рівноваги, досягти якої можна, з одного боку, унаслідок адаптації до впливів зовнішнього середовища, а з іншого – впливом на це середовище прийняттям та реалізацією рішень наступального характеру. Тому в період становлення ринкових відносин в Україні успішною передумовою соціально-економічного розвитку регіонів є збереження державного регулювання, що використовується в інтересах усього суспільства як для активізації потрібної йому діяльності, так і для обмеження небажаних її форм.

Оскільки в одному науковому дослідженні неможливо детально розглянути всі системні складові цього механізму, зосередимося на розкритті різноманітних аспектів організаційно-економічної складової, яка за свою всеосяжність, роль і ключову значущість заслуговує вивчення як цілком самостійний великий, центральний, а по суті головний механізм у системі регіонального управління. Саме організаційно-економічний механізм регіонального управління переважною мірою впливає на хід усіляких домінуючих процесів у соціальному і господарському житті регіонального співтовариства, виконанні завдань і досягненні цілей. До того ж організаційно-економічний механізм регіонального управління в сучасних умовах суспільного розвитку, що змінюються, залишається недостатньо вивченим.

Організаційно-економічний механізм управління регіоном являє собою складну сукупність інструментів і процесів впливу (координації, стимулювання, регулювання) на соціальні та ринкові умови життєдіяльності регіонального співтовариства, які забезпечують підвищення ефективності регіональної економіки та поліпшення якості життя населення. Він створюється і впроваджується органами регіонального управління, які керуються своєю регіональною політикою (розробленою відповідно до загальнодержавної соціально-економічної політики), причому з різнобічним

урахуванням чинників зовнішнього національного і глобального середовища. Водночас організаційно-економічний механізм управління регіоном формується на основі специфічних принципів регіонального управління, притаманних йому функцій, спеціальних структур, наявних ресурсів, традиційних та нових методів і сучасних технологій управління. Цей механізм здійснює такі основні масштабні процеси впливу: 1) безпосереднє управління державним сектором регіонального господарства; 2) координацію різних видів діяльності і процесів соціально-економічного розвитку регіону; 3) ринкове стимулювання і регулювання господарського функціонування.

Для здійснення зазначених процесів впливу організаційно-економічний механізм має свій інструментарій, тобто арсенал інструментів, кількість, поєднання і ступінь використання яких може набувати різних значень залежно від конкретних завдань, рішень, ситуацій. Причому окремі складові укрупнених інструментів впливу, як правило, переплітаються в різних варіаціях з певними елементами інших інструментальних засобів. Наприклад, такий цінний інструмент сучасного розвитку регіону, як розробка стратегій, включає в себе цілий ряд аналітичних, оцінних, цілепокладальних, проектних, експертних, організаційних та інших методичних інструментів, а також тісно пов'язаний із законодавчою нормотворчістю, прогнозуванням, плануванням і програмуванням розвитку, формуванням інноваційної активності, регіональним маркетингом, залученням регіонального співтовариства та ін.

Аналогічно і інші інструменти та елементи, які їх утворюють, взаємодіють між собою в тих чи інших поєднаннях і взаємодоповнюють один одного, що веде до адитивного ефекту. Тому завжди треба враховувати певну комплексність впливу різних інструментів, які в сукупності утворюють системний інструментарій організаційно-економічного механізму. Важливо підкреслити, що перелік конкретних інструментів впливу змінюється у зв'язку зі змінами зовнішніх і внутрішніх факторів, появою нових інструментів, удосконаленням основних елементів системи регіонального управління (органів управління, структур, ресурсів, технологій та ін.), що являє собою об'єктивний процес оновлення.

Таким чином, можна акцентувати, що організаційно-економічний механізм управління регіоном – багатоаспектна, багатогранна система інструментів і процесів впливу, які на практиці використовуються для отримання того чи іншого результату,

як правило, у різних, часом складних поєднаннях, визначених наборах та комплексах. Тільки на основі науково обгрунтованого, взаємопов'язаного, взаємодоповнюваного використання вельми різноманітних за змістом, спрямованістю та силою інструментів впливу можливе здійснення необхідного впливу на ті чи інші соціально-економічні процеси й забезпечення необхідної «ланцюгової реакції» в масштабі регіону для отримання намічених результатів і синергічного ефекту. Підкреслимо, що представлені закономірності, принципи, завдання та організаційно-економічний механізм утворюють одну з теоретичних основ вітчизняної науки державного управління, яка інтенсивно розвивається сьогодні.

Запропонований розгляд сутності та змісту досліджуваного механізму, на нашу думку, є найбільш адаптованим до сучасних вимог української державно-управлінської практики. У зв'язку з цим вважаємо за доцільне з'єднання двох єдиних взаємозалежних і взаємообумовлених компонентів – організаційного (суб'єктивного) і соціально-економічного (об'єктивного), наявність яких визначає сутність механізму управління. Подібний підхід цілком прийнятний для визначення змісту механізму управління регіонами будь-якого рівня інтеграції (область, адміністративний район та ін.).

Механізм державного управління повинен включати в системну єдність такі принципи його формування: правовий, соціально-економічний, організаційний, методологічний і методичний. Правовий принцип цього механізму пов'язаний із розробкою і реалізацією відповідних законодавчих і нормативних актів, що регулюють різні сторони життєдіяльності регіону, формуванням правового простору перетворень економіки та суспільства на державному та інших рівнях. Соціально-економічний принцип об'єднує систему форм і методів безпосереднього й опосередкованого державного регулювання всього складного комплексу взаємин у регіоні, що виникають у процесі його життєдіяльності. Організаційний принцип включає в себе теоретичні та практичні питання формування системи органів державної влади та господарського управління, їх структури, раціонального розподілу повноважень, виконання ними функцій контролю та координації діяльності об'єктів регулювання, здійснення взаємозв'язків між ними на різних рівнях. Методологічний принцип регіонального механізму являє собою сукупність концептуальних підходів до розробки, визначення стратегії, тактики, варіантів і

сценаріїв його роботи, вибір набору показників (параметрів), що відображають умови і кінцеву ефективність функціонування. Методичний принцип визначає проведення процедур розрахунків показників (параметрів), що є результатом реалізації заходів, які проводяться через механізм регулювання розвитку регіону будь-якого рівня інтеграції.

Додержання зазначених принципів сприятиме реалізації функцій регіонального управління, що створює основу для формування системи локальних оптимізаційних задач з прийняття відповідних рішень. Побудова ефективної організаційної структури є одним з основних напрямів у вирішенні проблеми управління стійким розвитком регіону. Вона має враховувати його специфічні соціально-економічні особливості, оскільки законодавчо встановлені функції суб'єктів державного управління на рівні регіонів реалізуються за допомогою спеціально створюваних органів, які у своїй сукупності формують систему регіональних органів влади.

Застосування того чи іншого типу організації органів управління регіоном залежить від безлічі факторів: чисельності населення регіону, його правового статусу, історичних, національних, культурних традицій, розмірів і географічних особливостей території, обсягу і складності вирішуваних питань, соціальної, політичної, економічної ситуації в регіоні та ін.

Регіональна структура управління в загальному випадку повинна містити системний взаємозв'язок горизонталей і вертикалей управління, з'єднувати в єдине ціле галузеве, територіальне управління, самоврядування та державно-управлінську вертикаль. Співвідношення між цими видами управління має певну тенденцію розвитку, пов'язану з особливостями соціально-економічного розвитку держави.

Суть державного регулювання полягає в тому, що, використовуючи різні форми (цінові та нецінові) і методи (прямі і непрямі), держава проводить регіональну політику, сприяє становленню та розвитку соціально-економічних процесів. Регіональна політика фактично є основою трансформації структури суб'єктів держави в територіальному аспекті. Реалізація її на практиці зазвичай здійснюється за такими напрямками: встановлення системи узгодження інтересів «центр-регіон» з організаційно-правових питань; імперативне державне управління регіоном за окремими напрямками відповідно до загальнодержавних інтересів; реалізація галузевих проектів у регіонах; вироблення власної комплексної політики.

Отже, регіональна політика – це механізм «у руках» державних органів з регулювання економічного, соціального, політичного, екологічного розвитку регіонів. За такого розуміння регіональної політики суб'єктом управління є держава в особі регіональних органів управління, а також спеціалізовані інститути, уповноважені регулювати розвиток господарюючих суб'єктів на державному рівні.

Державне регулювання слід розглядати на галузевому та регіональному рівнях. Серйозними перешкодами для проведення державної політики регулювання й підтримки господарської ініціативи на рівні регіону можуть стати консерватизм нерациональних і екстенсивних систем господарювання, які утворилися раніше. Існування такої небезпеки показує, що механізм державного регулювання й підтримки є досить складним і багатофункціональним, його застосування має бути оптимізовано. Підкреслимо, що для заходів, які застосовуються в регіонах, основне значення мають масштаби державних гарантій. Так, через недосконалий механізм державної підтримки регіон в цілому та його окремі суб'єкти втрачають зацікавленість у пошуку шляхів зростання ефективності діяльності, що може призвести до розбалансування ситуації на рівні всієї держави. Державне регулювання має забезпечувати вирішення такого комплексу регіональних завдань:

- закріплення основних положень соціальної та економічної політики в законодавчих актах;
- оцінка соціально-економічного становища регіонів на основі сучасних методів прогнозування та оцінки обсягів виробництва продукції, ефективності використання ресурсів, якості життя населення.
- формування сприятливої цінової, митної, тарифної та кредитно-фінансової політики на міжрегіональному і міждержавному рівнях для виробництва продукції, проведення робіт і надання послуг;
- аналіз продовольчої безпеки на основі вивчення наповнення продовольчого ринку, контролю за організацією централізованих продовольчих фондів та регулювання цін на продукцію сільського господарства в регіонах, розробки пропозицій щодо створення і використання резервних державних фондів;
- сприяння розвитку ринкової інфраструктури в регіонах; регулювання основних пропорцій міжгалузевого і внутрішньогалузевого обмінів;
- забезпечення умов нормальної конкуренції на продовольчому ринку;

- проведення протекціоністської політики відносно вітчизняних товаровиробників, заохочення експорту, активне залучення інвестицій;

- розробка маркетингових та консалтингових програм для розвитку малого бізнесу і підприємництва.

Державне регулювання соціально-економічних відносин регіонального рівня має передбачати виконання таких заходів:

- довгостроковий прогноз, який визначає основні тенденції досліджень розвитку регіону на досить тривалий період і виявляє можливі моменти майбутніх розривів у цих тенденціях на основі поетапного формування й розвитку соціально-економічних процесів;

- розробка стратегічних концепцій з використання та розвитку ресурсів (матеріальних, трудових і фінансових) у загальній регіональній системі;

- розробка конкретних цілей розвитку регіону на п'ять років з використанням засобів їх досягнення на основі бізнес-планування та інноваційно-інвестиційного проектування.

На рівні конкретних регіонів і їх інтегрованих формувань (фінансово-промислові групи, холдинги, корпорації тощо) державне регулювання повинно здійснюватися шляхом:

- правового забезпечення антикризового управління та діяльності антикризових керуючих;

- організаційно-правового та фінансово-економічного аналізу стану регіонів;

- розробки заходів щодо виведення регіонів зі стану кризи на основі розрахунків оцінки нерухомості та бізнесу, інвестиційних проектів і бізнес-планів.

На сучасному етапі оновлення системи управління доцільно враховувати такі пріоритетні напрями діяльності. Їх можна охарактеризувати коротко таким чином:

- децентралізація компетенції;

- суміщення професійної та ресурсної відповідальності;

- зменшення ієрархічних рівнів управлінь з ущільненням вирішуваних завдань і обсягів відповідальності;

- виокремлення окремих конкретних функцій і створення самостійних управлінських одиниць;

- чіткий поділ стратегічних і тактичних завдань (використання принципу «замовник – підрядник»);
- орієнтація на завдання і споживачів (пропозиції послуг споживачеві);
- прискорення процесів адміністрування, планування та прийняття рішень, у тому числі за допомогою проектного менеджменту та використання управлінських команд;
- розвиток системи стимулювання, орієнтованої на оптимізацію використання ресурсів;
- розробка показників і стандартів вимірювання трудових досягнень та контролю за результатами;
- упровадження принципу трудових досягнень у державній кадровій політиці;
- уведення бюджетування і системи подвійного бухгалтерського обліку замість підрахунку витрат для обґрунтування рішень;
- максимальне використання сучасних інформаційних технологій в інформаційно-телекомунікаційних системах, а також під час підготовки документації; зміцнення духу змагальності.

Вважаємо, що прийняття відповідних державно-управлінських рішень у зазначених напрямках буде сприяти створенню та подальшому практичному виконанню регіональних соціально-економічних програм.

Висновки. Розгляд тенденцій розвитку структури механізму управління стійким розвитком регіону дозволив поглибити зміст деяких базових понять регіонального управління (взаємозв'язок організаційно-економічної, нормативно-правової складових регіонального механізму управління, утримання вертикальної і горизонтальної інтеграції суб'єктів тощо). Виділені елементи дозволяють визначити основні напрями вдосконалення управління сталим розвитком регіону, межі якого не збігаються з адміністративно-територіальним поділом. Серед напрямів подальшого дослідження можна окреслити завдання вдосконалення системи державного управління, окремих складових її механізму, що спрямоване на створення нових стандартів життя на рівні як регіонів, так і всієї країни.

Список використаних джерел

1. **Абалкин Л. И.** Хозяйственный механизм развитого социалистического общества / Л. И. Абалкин. – М. : Мысль, 1973. – 263 с.
2. **Биренберг Б. М.** Организация управления народным хозяйством в регионе / Б. М. Биренберг. – К. : Наук. думка, 1989. – 212 с.
3. **Виступ** Президента на урочистостях з нагоди Дня Соборності та Свободи України. – Режим доступу : www.prezident.gov.ua/news/26653.html.
4. **Медведев П.** Номинальные цели и реальная эффективность административного управления / П. Медведев, И. Нит // Вопр. экономики. – 1988. – № 12. – С. 46 – 55.
5. **Регіони** України: проблеми та пріоритети соціально-економічного розвитку : монографія // З. С. Варналій, А. І. Мокій, О. Ф. Новікова [та ін.] ; за ред. З. С. Варналія. – К. : Знання України. – 2005. – 498 с.
6. **Чужиков В. І.** Глобальна регіоналістика: історія та сучасна методологія : монографія / В. І. Чужиков. – К. : КНЕУ, 2008. – 272 с.